

Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Relacions Institucionals
Direcció General d'Afers Religiosos

FilmoTeca
de Catalunya

11a Mostra de cinema espiritual

Barcelona, 6 de novembre de 2014

11a. Mostra de cinema espiritual

La Direcció General d'Afers Religiosos del Departament de Governació i Relacions Institucionals i la Filmoteca de Catalunya, organitzen conjuntament l'onzena edició de la **Mostra de cinema espiritual**, programada del 6 al 23 de novembre.

Les projeccions dels films que componen la Mostra enguany tindran lloc a tres espais diferents: a la Filmoteca de Catalunya (8 dels 12 films programats), a l'Auditori Blanquerna (els altres 4). A més, el Centre Parroquial Vilassar de Mar acollirà les mateixes quatre pel·lícules prèviament projectades a l'Auditori Blanquerna, i el cinema Els Lluïsos d'Horta projectarà el film *La Jaula de oro*.

La present edició ha estat organitzada per la Direcció General d'Afers religiosos, depenen del departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya, que ha assumit el director general, Enric Vendrell. El coordinador és Peio Sánchez, mossèn i professor de la Facultat de Teologia.

La Mostra de cinema espiritual, nascuda amb vocació de diàleg interreligiós i cultural, segueix convidant a aprofundir en els grans interrogants, i continua la recerca de la presència de la dimensió espiritual en la cultura audiovisual, i en concret, a través del cinema.

L'Auditori Blanquerna acull avui, a les 19.30, la projecció del film *Espacio interior* (Kai Parlange, 2012), sessió que comptarà amb la participació del seu director, el mexicà Kai Parlange, i d'Enric Vendrell, director general d'Afers Religiosos.

Del 7 al 19 de novembre tindran lloc les sessions de la Filmoteca que acollirà una selecció de vuit pel·lícules representatives del cinema espiritual i religiós actual que aprofundeixen en l'expressió de la preocupació religiosa, filosòfica, estètica i social des d'una perspectiva humanista. Com en anys anteriors les sessions cinematogràfiques aniran precedides d'una presentació per part d'un especialista, per analitzar les claus de cada pel·lícula i afavorir la reflexió.

SESSIONS A L'AUDITORI BLANQUERNA

Dijous, 6 de novembre (19.30 h); dissabte, 22 de novembre (20.00 h) al Centre Parroquial Sant Vicent de Sarrià

Espacio interior Kai Parlange, 2012. Int.: Kuno Becker, Ana Serradilla, Hernán Mendoza, Gerardo Taracena, Rocío Verdejo, Alejandro Barrios, Marina de Távira, Roberto Sosa, Juan Carlos Colombo, Juan Pablo Medina, Adriana Louvier, Enoc Leño. Mexicana. V.O. castellà 89'

Lázaro està segrestat en una cambra de tres metres quadrats completament aïllat del món exterior. Obligat a revelar informació íntima sobre els seus familiars, cau en una

desídia total. A la vora de la mort, s'adona, esperançat, que la seva voluntat i la seva ment mai podran ser segregades. És possible que mai l'alliberin, però la seva gran fe i dignitat li mostren la infrangible naturalesa de l'espirit humà. (FILMAFFINITY)

Dilluns, 10 de novembre (19.30 h); Dilluns, 20 de novembre, Centre Parroquial Vilassar de Mar; Diumenge, 23 de novembre, Centre Parroquial Sant Vicenç de Sarrià

Quédate conmigo. Still (Still Mine). Michael McGowan, 2012. Int.: James Cromwell, Geneviève Bujold, Campbell Scott, Julie Stewart, Rick Roberts, George R. Robertson, Barbara Gordon, Jonathan Potts, Zachary Bennett. Canadà. VOSE. 102'

Una parella d'avis s'enfronta a les autoritats locals de New Brunswick perquè els permetin construir la casa en la qual passaran els seus últims dies.

Dimarts, 11 de novembre (19.30 h)

La misión Tzeltal. Un documental de Josep Lluís Penadès, 2014. V.O. castellà

En primer lloc, és un excepcional document antropològic per conèixer les condicions de vida, realment senzilles, dels indígenes tzeltal i la seva lluita per conservar la terra enfront del govern mexicà i les multinacionals. Des de la riba europea sorprenen les condicions de vida extremadament pobres que contrasten amb la riquesa d'il·lusions i vida comunitària de les persones. En aquest sentit, una aconseguida confluència d'imatges descriptives i entrevistes il·lustratives ens permet fer-nos càrrec de la seva realitat. Després de veure el documental reconeixem la força de les seves raons per conservar un estil de vida, la lucidesa dels seus mitjans com una fàbrica de cafè amb forta incorporació tecnològica o el muntatge d'una ràdio, la convicció madura dels indígenes en la defensa de la seva llengua i de les seves tradicions així com la forta implicació de les dones i els joves com a sectors de consolidació i futur. Des de la perspectiva europea el documental planteja importants qüestions de fons del nostre estil de vida lligat al consum; les conseqüències de la desmobilització de l'individualisme o l'absència d'utopia en la mirada cap al futur. Emergeix, doncs, en l'espectador una percepció de la dignitat dels indígenes tzeltal i del valor de la seva lluita, que passa fins i tot per una llei seca sobre el consum d'alcohol, i que ens planteja la qüestió sobre des d'on pot venir avui l'esperança.

En segon lloc, el documental és una excepcional mirada a la presència de l'església. Una mirada que se situa des de la confessió agnòstica del director que va introduint en off la seva veu per acompanyar el document des de les seves experiències i vivències. La comunitat de jesuïtes és un exemple d'inserció en la realitat dels pobres de les perifèries del món, i de la incultura en el poble que acompanyen i del que ja són part. Els pares jesuïtes han realitzat una lectura a fons de la seva presència des de l'encarnació a la terra i el poble que l'habita. Han treballat per recobrar els seus orígens en la llengua i les tradicions realitzant una actualització les missions jesuítiques guaranies conegudes com a reduccions que es plasmen de forma més

poètica que documental en "La missió" (1986) de Roland Joffé. Les entrevistes aconseguen transmetre el sentit de comunitat cristiana i la profunda opció creient dels membres de la missió que incorpora a laics molts d'ells joves que donen futur a la presència iniciada. És especialment significativa la teologia de la cura de la terra identificada amb la perspectiva bíblica de la creació, les tradicions dels pobles maies i la implicació ecològica i ambiental.

També es percep en els pares el desgast per l'exigència quotidiana, la seva força espiritual i l'elaboració comunitària del projecte comú. Amb la lucidesa per mantenir la crítica i la col·laboració amb el moviment zapatista, la denúncia dels maquillatges electorals del govern i la lluita, competint des del comerç just, amb els interessos destructors de les grans corporacions. Tot un referent que autentica el valor de l'Evangeli, com arriba a constatar el propi documentalista.

Des del punt de vista crític alguns aspectes millorables, com la incorporació més significativa de la música autòctona, la confiança una mica excessiva en la paraula en detriment de les imatges que haguessin pogut mostrar més, no solament les dures condicions, sinó la bellesa de la terra i els rostres. Això últim, probablement provocat per la limitació dels mitjans tècnics.

En resum, una excepcional aposta de Mans Unides en la línia de la conscienciació a través de la producció audiovisual. Una gran tasca del documentalista Josep Lluís Penadès que s'apropa amb una mirada humil i lúcida a una realitat que acaba per admirar. I un testimoniatge significatiu i essencial dels indígenes tzeltal i de la comunitat de jesuïtes que els acompanyen com a llavor d'esperança. En definitiva, una mirada inquietant pels que estem a l'altra riba.

Taula rodona: 'El cinema en la construcció de la identitat'

Modera: Peio Sánchez. Departament de Cinema de l'Arquebisbat de Barcelona.
Intervenien: Josep Maria Sucarrats. Filòleg. Expert en cinema. Magda Sellés. Professora de Comunicació Audiovisual de la Universitat Ramon Llull. Ivan Bort Gual. Professor de Teoria i Història del Cinema. CESAG, Palma de Mallorca. Ricardo Yáñez. Asist. Secretaria General de SIGNIS, Brussel·les. Nimfa Watt. STJ Periodista i filòloga. Experta en cinema. Juan Orellana. Professor de la Universitat Sant Pablo-CEU (Madrid).

SESSIONS A LA FILMOTECA

Divendres, 7 de novembre (19.30) - 11 de novembre (21.30)

Le passé *El pasado*. Asghar Farhadi, 2013. Int.: Bérénice Bejo, Tahar Rahim, Babak Karimi, Ali Mosaffa, Pauline Burlet, Elyes Aguis. França-Itàlia. VOSE. 130'

L'últim treball del director iranià de *Nader i Simin, una separació* és aquest drama sobre la culpa i les ferides del passat protagonitzat per un matrimoni trencat i la nova parella de la dona. "Farhadi ens ofereix una nova dissecció moral de la complexitat de les emocions amoroses entre els adults, però en aquest cas implica també els tres infants que comparteixen l'existència dels protagonistes. Filmada íntegrament a París, amb el mateix estil net i tens que mostrava en el seu anterior film, amb els diàlegs

exercint d'eina essencial de la seva anàlisi, Farhadi signa una pel·lícula adulta que t'atrapa de principi a fi, tot i que la seva fórmula pugui sonar a ja coneguda" (Carlos F. Heredero).

Presentació Xavier Marín professor de la Universitat Ramon Llull, el divendres 7.

Dissabte 8 de novembre (21.30) – Diumenge 23 de novembre (17.00)

Noëlle. David Wall, 2007. Int.: David Wall, Kerry Wall, Sean Patrick Brennan, Jean Bates, Brennan Wall, Curt Dewitz. EUA. VOSC. 90'. Projectió en DVD.

Un sacerdot catòlic arriba a un petit poble de pescadors per tancar una vella parròquia. Quan comença a conèixer els habitants, experimenta una transformació que culmina amb una revelació del seu passat més secret durant la celebració nadalenca a casa la senyora Worthington. **Presentació a càrrec de Montserrat Claveras professora de secundària i escriptora, el dissabte 8.**

Diumenge 9 de novembre (19.30) - Dissabte 22 de novembre (16.30)

Johannes-Passion. Hugo Niebeling, 1991. Int.: Klaus Barner, Christoph Quest, Ralf Richter, Isolde Barth. Alemanya. VOSC. 120'. Projectió en DVD.

Hugo Niebeling, un dels renovadors més importants del panorama operístic alemany, filma la peça de Johann Sebastian Bach *La passió segons sant Joan*. El film és una barreja única de música, teatre i dansa sobre la passió de Crist i els interrogatoris i la condemna de Ponç Pilat seguint l'Evangeli segons Joan i intercalant himnes i dos versicles de l'Evangeli segons Mateu. Una peça de culte enregistrada a la catedral d'Espira. **Presentació a càrrec de Miquel González del Conservatori de Lleida, el diumenge 9.**

Dimecres 12 de novembre (20.00) - Diumenge 16 de novembre (19.00)

Lamma Shoftak *Quan et vaig veure.* Annemarie Jacir, 2012. Int.: Mahmoud Asfa, Ruba Blal, Saleh Bakri, Anas Algaralleh. Jordània-EÀU-Palestina-Grècia. VOSC. 98'. Projectió en DCP.

Jordània, 1967. Milers de refugiats palestins creuen la frontera. Separat del seu pare pel caos de la guerra, en Tarek, d'onze anys, i la seva mare es troben entre les darreres onades de refugiats. Des d'un campament temporal, el nen intenta reunir-se amb el seu pare. **Presentació a càrrec de Joan-Andreu Rocha, professor de la Universitat Abat Oliba-CEU, el dimecres 12.**

Dijous 13 de novembre (20.00) - Dissabte 15 de novembre (22.00)

Philomena. Stephen Frears, 2013. Int.: Judi Dench, Steve Coogan, Charlie Murphy, Simone Lahbib, Anna Maxwell Martin, Neve Gachev. Gran Bretanya. VOSE. 98'. Projectió en DCP.

El film explica la història real de Philomena Lee, una dona irlandesa que, després de quedar-se embarassada quan era una adolescent i estava en un internat de monges, es va veure obligada a donar el seu fill Anthony en adopció. Cinquanta anys més tard, decideix explicar aquest episodi de la seva vida a la seva filla, que contacta amb un antic periodista de la BBC en hores baixes perquè l'ajudi a trobar el seu fill. **Presentació a càrrec de Claustre Solé, professora de la Facultat de Teologia de Catalunya, el dijous 13.**

Divendres 14 de novembre - Divendres 21 de novembre (22.00)

Anita B. Roberto Faenza, 2014. Int.: Eline Powell, Robert Sheehan, Andrea Osvárt, Antonio Cupo, Moni Ovadia, Jane Alexander. Itàlia. VOSC. 88'. Projectió en Blu-ray

Inspirada lliurement en la novel·la d'Edith Bruck *Quanta stella c'è nel cielo*, *Anita B.* se centra en els anys posteriors a l'holocaust a través de la història d'una adolescent hongaresa que ha sobreviscut a Auschwitz. Un cop fora del camp de concentració, se'n va a viure amb la seva tia a una petita ciutat a les muntanyes de Txecoslovàquia, prop de Praga. **Presentació a càrrec de José María Caparrós Lera, catedràtic d'ela Universitat de Barcelona, el divendres 14.**

Dissabte 15 de novembre (19.00) – Dissabte 22 de novembre (21.30)

The Gospel of Us. Dave McKean, 2012. Int.: Michael Sheen, Matthew Aubrey, Nigel Barrett, Jordan Bernarde. Gran Bretanya. VOSC. 115'

Port Talbot està immersa en una batalla per la supervivència. Les forces autoritàries s'han apoderat de la ciutat, i és esclava de l'UCI, una societat sinistra i despietada que esgota els recursos de la metròpoli sense tenir en compte els seus residents. L'atmosfera és explosiva. La resistència és inevitable. És aleshores quan sorgeix un líder carismàtic que les forces autoritàries veuen com un obstacle a eliminar. **Presentació a càrrec de Ricardo Yáñez, assistent a la Secretaria general de SIGNIS, el dissabte 15.**

Dimecres 19 de novembre (20.00) – Divendres 21 de novembre (17.00)

Habi, la extranjera. María Florencia Álvarez, 2013. Int: Martina Juncadella, Martin Slipak, Lucía Alfonsín, Maria Luísa Mendonça, Diego Velázquez. Brasil-Argentina. VE. 92'

Una noia de províncies viatja a Buenos Aires per repartir artesanies, i per error arriba a una vetlla musulmana. Desconcertada i fascinada alhora, participa del ritu i rep pertinences de la difunta. Sense acabar la seva feina, dilata el seu retorn. La ciutat la fa sentir una estrangera, i desperta en ella una sensació de llibertat adormida. Guiada per la seva curiositat i desig, comença a sovintejar una mesquita. **Presentació a càrrec de Jaume Flaquer, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, el dimecres 19.**

SESSIÓ AL CINEMA LLUÏSOS D'HORTA

Dimarts, 18 de novembre (19.30)

La jaula de oro Diego Quemada-Díez, 2013. Int.: Brandon López, Rodolfo Domínguez, Karen Martínez, Carlos Chajón, Héctor Tahuite, Ricardo Esquerra, Luis Alberti, César Bañuelos, Gilberto Barraza, Juan Carlos Medellín, Salvador Ramírez Jiménez, José Concepción Macías. Mexicana. V.O. castellà. 110'

Explica la història de dos adolescents que surten del seu llogaret i als quals aviat se suma un noi indígena. Junts viuran la terrible experiència que pateixen milions de persones, obligades per les circumstàncies a emprendre un viatge ple de perills i amb un final incert. En el camí aflora l'amistat, la solidaritat, la por, la injustícia, el dolor.

Premis:

2013: Festival de Cannes: Millor repartiment (Un Certain Regard)

2013: Premis Goya: Nominada a Millor pel·lícula iberoamericana

2013: Festival de Morelia: Premi del Públic, Millor 1r o 2n llargmetratge

2013: Festival de Mar de Plata: Astor d'Or a Mejor pel·lícula

2013: Festival de La Habana: Secció oficial óperes primes a concurs

2013: Premis Ariel: 9 premis inclòs Millor pel·lícula

Més informació: www.filmoteca.cat / www.gencat.cat/afersreligiosos

ANNEX

Reproduïm l'article editorial del darrer butlletí d'Afers Religiosos (núm. 18, de 3 de novembre de 2014) que edita en format digital la Direcció General d'Afers Religiosos. També afegim l'article publicat al mateix número, col·laboració del coordinador de la Mostra, Peio Sánchez.

Fem que la dimensió espiritual entri pels ulls

Com ja he comentat en altres ocasions, des de la Direcció General d'Afers Religiosos treballem perquè el fet religiós deixi de ser una realitat poc visible. I és per aquest motiu que la nostra tasca va encaminada a promoure el coneixement de la diversitat religiosa que hi ha al nostre país. És en aquest sentit que la Direcció General, amb la col·laboració de la Filmoteca de Catalunya, s'ha posat al capdavant de la Mostra de cinema espiritual, que enguany celebra l'onzena edició. Del 6 al 23 de novembre es projectaran una dotzena de pel·lícules, que esdevindran una magnífica eina per acostar al gran públic la reflexió espiritual, un major coneixement del fet religiós i el foment del diàleg interreligiós, objectius que van determinar precisament el naixement de la Mostra.

El cinema sempre ha estat una font de coneixement, però en una societat on la imatge és tan rellevant per a l'imaginari social, cal saber utilitzar-la a favor del creixement de les persones. En el cinema hi conflueixen molts interessos econòmics, polítics i

culturals, i des de la nostra perspectiva cal potenciar el que fomenta l'educació emocional i acompanya la reflexió sobre la persona. El cinema espiritual és un punt de trobada entre persones que, tot i provenir d'orígens diversos i mantenir creences diferents, comparteixen unes mateixes inquietuds davant de la vida.

El cinema, i el món audiovisual en general, és una eina molt potent per donar a conèixer una ètica i uns valors transversals que uneixen les diverses tradicions, i alhora per superar els tòpics, les caricatures i les visions tòxiques de l'altre. Amb el cinema podem fer que la dimensió espiritual entri per l'ull dret.

Enric Vendrell i Aubach

Director general d'Afers Religiosos

Què destaquem de la XI Mostra de cinema espiritual?

El coordinador de la Mostra de cinema espiritual, Peio Sánchez, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya i col·laborador habitual del butlletí d'Afers Religiosos, ens avança els elements més destacats de la programació d'aquesta mostra que enguany arriba a la seva onzena edició.

Si entenem per cinema espiritual aquell que s'acosta a les grans preguntes de l'ésser humà sobre el sentit, la justícia, l'amor, la vida o la mort des d'una mirada oberta a la transcendència, podem reconèixer que aquest gènere està immers en el canvi radical que afecta tota la producció i difusió cinematogràfica. Les noves circumstàncies fan que únicament arribin fins a nosaltres les pel·lícules més comercials, que no deixen de ser una petita part del cinema espiritual que es produeix.

La novetat de la Mostra de cinema espiritual, que també inclou el cinema de les diferents religions, és presentar les pel·lícules més significatives que han passat recentment per les cartelleres i els festivals cinematogràfics de tot el món i que destaquen per la seva referència espiritual i religiosa. Això suposa abordar una rica varietat de la qual n'és testimoni la programació de les 12 pel·lícules d'aquest any.

Destaquem, en primer lloc, les pel·lícules que tenen a veure amb l'art de manera més explícita. Johann Sebastian Bach - Johannes-Passion, d'Hugo Niebeling, és una producció musical entorn de la Passió segons Sant Joan en la qual música, arquitectura, dansa, teatre i paraula es reuneixen amb un resultat de gran profunditat, filmada a la catedral romànica d'Espira. The Gospel of Us, de Dave McKean, és un experiment audiovisual, que es basa en la filmació al carrer de la representació de la passió a Port Talbot, sota la direcció de l'actor Michael Sheen. Un home, el Mestre, que ha perdut tot record de qui és, ha de salvar la seva ciutat d'una empresa que amenaça de destruir-la.

Un altre dels vessants del certamen és la sensibilitat cap a les diferents religions. Així, des del judaisme, la pel·lícula Anita B., de l'italià Roberto Faenza, ens mostra una jove supervivent d'un camp de concentració que busca reconstruir la seva identitat. Lamma Shoftak és una pel·lícula palestina d'Annemarie Jacir: Tarek, d'onze anys, i la seva mare són refugiats a Jordània el 1964. El petit trobarà enmig de dificultats un camí a l'esperança. Noëlle, de David Wall, és una pel·lícula nord-americana sobre un sacerdot catòlic encarregat de tancar una parròquia i on la trobada amb les persones transforma els seus plans. La pel·lícula argentina Habi, la extranjera, de María Florencia Álvarez, és una suggeridora història de transformació interior que té a veure amb la religió i la cultura.

Entre les pel·lícules testimoni destaquem la preestrena de la mexicana Espacio interior, del director Kai Parlange, que ens acompanyarà en la sessió inaugural. Ens explica la peripècia de Llätzer, que està segrestat en una cambra de tres metres quadrats, on lluita per sobreviure des de la força interior. Una pel·lícula sobre la fe, basada en el segrest real de l'arquitecte Bosco Gutiérrez-Cortina i que es va plasmar en el llibre Bosco: la història real d'un home que no es va deixar vèncer per la por. Amb múltiples premis, La jaula de oro, de Diego Quemada-Díez, recull l'èxode d'un grup d'adolescents des de Guatemala fins als Estats Units. Amb una cruesa veraç, ens mostra el camí de dolor i injustícia dels emigrants a la recerca d'una estranya terra promesa. El documental La misión Tzeltal, de Josep Lluís Penadès, explica la vida d'una comunitat jesuítica inserida entre els indígenes tzeltal. La lluita d'un poble per sobreviure des d'una cultura comunitària i un camí de solidaritat.

Deixem per al final un grup de pel·lícules que han recollit importants èxits. Philomena, de Stephen Frears, va obtenir el premi al millor guió al Festival de Venècia i també va ser nominada als Oscar i els Globus d'Or del 2013. Una història entranyable sobre una dona vella que vol recuperar el rastre d'un fill que li va ser arrabassat quan era petit. Le passé, d'Asghar Farhadi, va obtenir el premi a la millor actriu (Bérénice Bejo) a Canes el 2013. S'hi mostren les dificultats de l'amor quan el passat arriba a ser un llast. Finalment, Quédate conmigo, de Michael McGowan, és un drama romàntic canadenc que va participar en el Festival de Toronto el 2012 amb un important repartiment i on es mostra la lluita d'un agricultor, interpretat per James Cromwell, que lluita per construir una casa per a la seva dona malalta (Geneviève Bujold).

Comptarem també amb una taula rodona organitzada per l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura, sobre "El cinema en la construcció de la identitat cultural europea", amb la intervenció de diferents crítics de cinema.

**XI Mostra de Cinema
espiritual**

BARCELONA, DEL 6 AL 23 DE NOVEMBRE DE 2014

Organització:
Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Relacions Institucionals
Direcció General d'Afers Religiosos

Col·laboradors:
Escola Cristiana
de Catalunya

Coorganització:
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Filmoteca de Catalunya

Col·laboradors:
Observatori Blanquerna
d'Investigació i Formació
SIGNIS

Filmoteca de Catalunya
Plaça Salvador Seguí, 1-9

**Auditori de la Facultat
de Comunicació Blanquerna-URL**
c/ Valldonzella, 12

Informació:
www.gencat.cat/afersreligiosos
mostracinemasespiritual@gmail.com